

1. Közvetítés 1

Сучасна молодеж готова зробити вшытко жебы досягнути свій ціль - повна ребелії, неспокою. Міджі молодыма є і такы, што глядають штось інакше не славу і богатство, а гармонію тіла і душы. Мають в собі покуру, цалком ізолованы од „вонкашнёго неспокою“ находять успокоїня в природі, в церькви або і в монастырях.

Патріція Шебестова штудентка Педагогічної і соціальной академії у Пряшові єдина з першой класы, котра ся приголосила на предмет русиньскый язык і култура.

На основі того же ей предкове были русиньского роду і православного віровызнання, Патріція одкрыла русиньске коріня своєї родины. Патріція ся недавно дала похрестити і перешла на православну віру.

Незвычайный талант до писаня ікон доволив представеным грецького монастыря св. Кіріка і Юліты зробити выняток. Іконы можуть писати лем дівчата од 17 років, а Патріція мала тогды 13 років. Перед двома роками через літні вакації молоде дівча зачало входити до таїв писаня православной іконы у женьскому монастырі, недалеко грецького міста Сідіро Кастро.

Молода штудентка заперта, одрізана од світа побыла в монастырю цілый місяць, і в покорній молитві писала „свою ікону. Через літні вакації Патріція добрі оддыхла, духовно збогатила. Гляданыя властной ідентіты, народной приналежности і інтерес о історію властного народа стало єднов з пріоріт Патріції.

2. Közvetítés 2

A mi kémnők

A ruszinoknak saját, világszerte ismert II. Világháborús hősei vannak, van köztük egy nő is. Miért lett különleges ez a ruszin lány, a görög katolikus pap lánya? Ő az egyetlen ruszin származású amerikai kémnő.

Mária Gulavicsova elvégezte az eperjesi görög katolikus tanárképző főiskolát, tanár szeretett volna lenni. 1944 elején egy zsidó barátja megkérte, hogy a németek elől bújtassa el a lánytestvérét és az ötéves fiát. Így kezdődött hőstetteinek sora, ami a háború alatt többször is bizonyítást nyert.

Tolmácsként kezdett el dolgozni, annak köszönhetően, hogy az anyanyelvén kívül még öt nyelven beszélt: ruszin, magyar, szlovák, német és angol nyelven. Az 1944-ben kezdődött szlovák nemzeti felkelés idején, a lázadók által elfoglalt területeken a szovjet titkos szolgálat dokumentumainak fordítását végezte. 1944 nyarán az amerikai titkosszolgálat missziójának a Különleges fontosságú szakszolgálatok hivatali tagjainak tolmácsa volt. A felkelés német leverését követően Gulavicsova a hegyekbe menekült. A hegyekben beállt kemény tél ellenére, aminek következtében fagyási sérüléseket szenvedett, az amerikaiakkal egészen Bukarestig, majd onnan repülővel Olaszországba, a Különleges fontosságú szakszolgálatok hivatalába sikerült eljutnia. Náluk kezdett dolgozni. Prágába küldték tolmácsként, ahol a stratégiai szakszolgálatok magas beosztású képviselőjével találkozott, aki a CIA későbbi igazgatója lett, és segítségére volt az Amerikába történő emigrálásában.

Bátorságáért és önfeláldozásáért 1946-ban az USA magas rangú állami kitüntetésben részesítette. Amerikában élt. Kétszer ment férjhez, gyermekeket és unokákat hagyott hátra.

3. Íráskészség

I.

Добрий день, Анно!

Як ся маеш? Дуже ем рада, же єсь мі написала. Тішу ся на то, же і мені ся подарить одыйти до Англії. Знаеш, по тім, як ем закінчила медічний факултет універзیتی в Будапешті, я тыж не могла найти роботу. Але пак мі порадив мій професор, жебы-м ішла дале ся учіти дагде до Европы. Я догво думала над тым, бо не хотіла ем охабити своїх родічів самых. Але они самы радили мі іти дале, бо в Мадярьску найти роботу дуже тяжко. Іщі маю проблеми з англійськым языком, зато ем ся записала на інтензівны курзы. Од септембра вже маю быти у Лондоні. Там буду ся учіти, і робити асістентку у научнім медічним центрі. Тішу ся, же доты вже буду доста добрі говорити по англійськы. Тяжко было зробити тото важне рішіня в моім жывоті, але знаю, же то про мою будучность дуже добрый крок допереду. Я іщі молода, а карьсеру треба будовати уж в молодости.

Знаю, же мій жывоот наслідно ся змінить. Я іщі нігда не жыла за границями Мадярьска. Вірю, же скоро привыкну на новый жывоот і нову культуру. Кус ся бою сама жыти у великім місті, але там маю вже много приятелів, котрых ем спознала через інтернет, як ем глядала роботу. Тяжко буде жыти далеко од родічів, але раз за піврока буду ходити домів. Вшыткы мої приятелі і родічі ся тішать, же я нашла собі роботу в Лондоні. Говорять, же я зробила добре рішіня і же нігда не буду бановати.

Іщі не знаю, де буду жыти, бо в Лондоні барз дороги кварталі. Буду глядати даяке бываня коло Лондона. Анно, не могла бы-сь мі з тым помочі? Научный центр, де я буду робити, ся находить у центрі Лондона, коло метра. Не знаю як то буде з кварталём, бо ся бою, же кідь зашпорую на бываню, то буду много платити за транспорт.

Чекам на твою одповідь і цілую Тя. Марта.

II.

Сучасна молодеж

Даколи молодеж у вольнім часі читала книжки, ходила до кіна, на забавы і шпортовала. Днесь, в сучаснім глобалізованім світі, молодеж має дуже мало вольного часу. Проблемом є і то, же у своїм вольнім часі молоды люде найрадзе сидять коло компютера і жыють у віртулнім світі. Я думам, же то є дуже великый проблем, бо віртуалный світ, інтернет, може і є хосенный про здобываня інформацій, але не все мож вірити кожній інформації на інтернеті. Не бісідуючі вже о тім, же може принести веце шкоды як хосна. Молодеж ся мало контактує, мало читать, не ходить до музеїв, театру і кіна, бо вшытко може попозерати на інтернеті. Правда, суть і такы, котры шпортують. Але днесь ани шпорт не мож назвати здоровым про жывот молодых, бо при шпортованю дуже часто беруть вшелякы препараты на збівшованя свалства. А то шкодить їх здоровю. Многы молоды люде можуть і цілый день пересидіти коло інтетнета і позерати вшелякы гороровы або детективны філмы, слухати музику або грати гры. У нашім часі якось ся стало неважным, немодерным і непотрібным інтелектуално ся розвивати і много знати. А вызнати ся в компютерах і в другых електронных машынах і в інтернеті – стало ся найголовнішым. Кідь не знаєш, як треба їх хосновати, то тебе просто высміють. Шкода, же читаня класічної літературы стало ся вже застарілым. Класічна літературы, романтичны і філософічны романы замінили новы успішны романтичны булварны романы, сучасны гороровы і детективны творы, котры ся легко читають, але не мають високу ціну. Ани духовну, ани естетічну. Правда, і в нашім часі суть файны писателі, котры пишуть прекрасны романы. О них сміло мож повісти, же пишуть сучасну класіку. Проблем є у тім, же не мають грошы на выдаваня книжок. А інтернет не сперать книжковій продукції, но як ся книга вже раз дістане на інтернет, то мало хто собі її купить.

4. Olvasáskészség

1. Milyen eszközök révén biztosít nyugodt légkört a lakosság számára Amerika? (3 pont)
Az emberek történelmi gyökereiből (1) és természetéből fakadó (1) vallásgyakorlásának biztosításával (1).
2. Kik az amisok? (5 pont)
Az amerikaiak viszonylag kis közössége (1), amely főleg Lankaster megyében (1), kisebb szétszórt csoportokban él, azonban zárt közösségben (1). A létszámuk alig haladja meg a 250 000 főt (1), az 1920-as nyilvántartás alapján a lélekszámuk csupán ötezer főre volt tehető (1).
3. Mivel magyarázható a magas népesség növekedésük? (3 pont)
Bőséges gyermekáldással (6 gyermek/család) (1), az amerikai társadalom középátlagára vetített (1) alacsony gyermekhalandósággal (1).
4. Milyen eseményre vezethető vissza az amisok vallásának kialakulása? (2 pont)
Az anabaptisták mennonita csoportjától való elszakadására (1) a 17 században (1).
5. Honnan származnak, és hova tartoznak az amisok? (2 pont)
Dél-Németországi és svájci protestánsok táboraiból (1), és a világon a legnépesebb 1,8 milliós mennonita csoporthoz tartoznak (1).
6. Milyen ruházatot viselnek az amis nők? (4 pont)
Fehér fejkötőt (1), hosszú fekete vagy sötét színű szoknyát (1), fehér kötényt (1), fekete harisnyát és lábbelit (1).
7. Mi teszi különösen sikeressé a farmergazdálkodásukat? (2 pont)
Az idősebbekkel együtt folytatott nehéz és rendszeres munka (1), és a gazdálkodási készség (1).
8. Mit tehetnek az ifjú amisok, ha elérték a 16 éves kort? (4 pont)
Mégízlelhetik a külső világi életet a többségi társadalomban (1), viselhetnek a külső társadalomban elfogadott ruházatot (1), járhatnak iskolába, lehet autójuk (1), kapcsolatot tarthatnak a közösségen kívüli barátaikkal (1).

